

**Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Відокремлений структурний підрозділ
«Педагогічний фаховий коледж
Львівського національного університету імені Івана Франка»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні циклової комісії педагогічно-
психологічних і соціальних дисциплін

(протокол № 1 від «30» 08 2023р.)

Голова циклової комісії Романа МИХАЙЛИШИН

**СИЛАБУС З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ВОЛОНТЕРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»**

Освітньо-професійний ступінь	«фаховий молодший бакалавр»
Галузь знань	23 Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Спеціалізація	Соціальна педагогіка
Освітньо-професійна програма	Соціальна педагогіка
Форма навчання	денна

Силабус курсу «Методика організації волонтерської діяльності»

2023-2024 навчального року

Назва курсу	Методика організації волонтерської діяльності
Адреса викладання курсу	вул. Антоновича, 16
Циклова комісія за якою закріплена дисципліна	Педагогічно-психологічних і соціальних дисциплін.
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	23 Соціальна робота, 231 «Соціальна робота»
Викладач курсу	Верхоляк Марія Романіна
Контактна інформація викладачів	mverholyak@gmail.com mariya.verkholyak@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	У день викладання курсу відповідно до розкладу (вул. Антоновича, 16). Також проводяться онлайн консультації на платформі Microsoft Teams. Для погодження часу онлайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://pedcollege.lnu.edu.ua/course/metodyka-orhanizatsii-volonterskoi-diiialnosti
Інформація про курс	Вибіркова навчальна дисципліна вивчається здобувачами II-го курсу, спеціальності 231 «Соціальна робота» впродовж четвертого семестру в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Навчальну дисципліну розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання про методику організації волонтерської діяльності та сформувати індивідуальний стиль професійної поведінки і діяльності майбутніх фахівців. Курс спрямований на вивчення генези волонтерського руху в світі та Україні, мотивації до волонтерської діяльності, підходів до класифікації волонтерських груп, змісту та напрямів діяльності.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення вибіркової дисципліни є: оволодіння здобувачами знаннями про особливості розвитку волонтерської діяльності в Україні та методику організації волонтерських груп, а також розвитку в студентській молоді соціальної активності, навичок усвідомленого та активного вибудовування власного життя. Для досягнення мети визначаються такі цілі : - визначити роль та функції волонтерів у сфері соціально-педагогічної роботи, окреслити коло їхньої діяльності в організаціях різного типу; - ознайомити з методами залучення людей до волонтерської діяльності та способами їх заохочення; - навчити складати волонтерські програми та здійснювати управління діяльністю волонтерів;

	<p>- формувати індивідуальний стиль професійної поведінки та діяльності майбутніх фахівців.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Глазунов С.В. Волонтерська діяльність в Україні та її вплив на вирішення актуальних соціальних проблем. Соціальна робота в Україні: основні напрями, проблеми та перспективи розвитку [Текст]. За ред. проф. Осетрової О.О. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 28 квітня 2016 р. Дніпропетровськ : ДНУ, 2016, 147 с. 2. Дідула Ю., Сапига О. Посібник волонтера. 2020. 3. Стрепко М. Специфіка волонтерської діяльності в містах і селах Німеччини. Матеріали звітних наукових конференцій факультету педагогічної освіти. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2018. Вип. 3. С. 208-211. 4. Школа волонтерів : Навчальний посібник / За заг.ред. Г.С.Скитьової [Авторський колектив : Брик Я.А., Говорун Н. В., Дементьев В.В., Лашук О.М., Мельник О.В., Потій О.В., Скитьова Г.С., Тищенко М.П.]. Київ. 2016. 166 с. <p>Допоміжна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бондаренко З. П. Волонтерська робота у вищому навчальному закладі. Педагогічні науки : зб. наук. праць. Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2008. 260 с. 2. Конончук А. І. Волонтерство як шлях професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів / за заг. ред. проф. Є. І. Коваленко. Наукові записки. Ніжин : Видавництво НДУ ім. М. Гоголя, 2009. № 6. Частина 1. 218 с. 3. Лях Т. Л. Волонтерство в соціально-педагогічній діяльності. Соціальна педагогіка : навч. посібник / ред. О. В. Безпалько. Київ : Академвидав, 2013. С. 119-128. 4. Лях Т. Л. Вимоги до особистісно-моральних якостей потенційних волонтерів з числа студентів. Роль педагогічної етики у професійній підготовці сучасного вчителя: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. / за ред. В. О. Огнев'юка. Київ: КМПУ ім. Б. Д. Грінченка, 2008. С. 133 – 136. 5. Менеджмент волонтерських груп від А до Я : навч.-метод. посіб. / ред. Т. Л. Лях. Видання третє. Київ : ТОВ «ВПК «ОБНОВА», 2014. 288 с. <p>Інтернет-ресурси:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Про соціальні послуги» : Закон України від 17.01.2019 р. № № 2671-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text (дата звернення: 23.09.2021). 2. «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю» : Закон України від 21.06.2001 р. № № 2558-III : станом на 1 січ. 2020 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text (дата звернення: 23.09.2021). 3. «Про волонтерську діяльність» : Закон України від 19.04.2011 № 3236-VI : станом на 3. 07. 2020 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text(дата звернення: 23.09.2021). 4. Соціально-психологічні основи волонтерської діяльності (Лекції). URL: http://studentam.net.ua/content/category/35/203/114/

	<p>(дата звернення: 23.09.2021).</p> <p>5. Менеджмент волонтерських груп від А до Я: навч.-метод. посіб. / ред. Т.Л.Лях. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/3486/1/T_LYAKH_MVGVAD_Z_KSP&SR_IL.PDF(дата звернення: 23.09.2021).</p>
Тривалість курсу	IV семестр, 90 год., 3 кредити.
Обсяг курсу	40годин аудиторних, з них: 20 год - лекційних занять, 20 год- семінарських занять та 50годин самостійної роботи
Очікувані результати навчання:	<p>Після вивчення курсу здобувачі повинні знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - генезу волонтерського руху в світі та Україні; - мотивацію до волонтерської діяльності; - наукові підходи до класифікації волонтерських груп; - зміст та напрями діяльності волонтерських груп; - умови забезпечення діяльності волонтерських груп; - методикку підготовки координаторів діяльності волонтерів; - етапи розробки волонтерської програми. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконувати функціональну роль «координатор діяльності волонтерської групи» - планувати залучення волонтерів на основі внутрішньо-організаційного та проектного підходів; - складати описання роботи, яку будуть виконувати волонтери; - визначати необхідні для роботи волонтерів ресурси; - складати перелік вимог до волонтера; - розробляти кампанії із залучення волонтерів; - складати оголошення щодо набору волонтерів; - здійснювати відбір волонтерів через анкетування, інтерв'ю, спостереження, тестування, перевірку особистих даних; - проводити інструктаж та орієнтування волонтерів; - розробляти угоду про співпрацю між волонтером та організацією; - розробляти документи обліку виконаних робіт волонтером; - здійснювати контроль за діяльністю волонтерів в організації; - розробляти політику позитивної взаємодії між працівниками, праця яких оплачується, та волонтерами; - розробляти заходи щодо визнання та утримання волонтерів в організації; - розробляти правила взаємодії організації з волонтерами; - здійснювати оцінку діяльності волонтерів і заходів, пов'язаних з їхньою діяльністю. <p>Набудуть компетентності:</p> <p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ЗК 2. здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

	<ul style="list-style-type: none"> - ЗК 5. здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях; - ЗК 6. здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел; - ЗК 7. здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології; - ЗК 8. здатність діяти соціально відповідально та свідомо. <p>Спеціальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - СК 6. здатність організувати та контролювати надання соціальних послуг; - СК 7. здатність визначати шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення; - СК 8. здатність надавати допомогу і підтримку спеціальним групам клієнтів; - СК 10. здатність до соціальної взаємодії у професійній сфері. - СК 13. здатність визначати зміст соціально-педагогічної діяльності закладів соціального виховання.
Програмні результати навчання	<p>РН 1. здійснювати пошук, аналіз та оброблення інформації для розв'язання професійних завдань;</p> <p>РН 4. застосовувати інформаційні ресурси та методики оцінки поведінки чи діяльності індивідів і соціальних груп;</p> <p>РН 10. організувати заходи з реабілітації, реінтеграції, соціальної адаптації отримувачів соціальних послуг;</p> <p>РН 11. аргументувати шляхи подолання проблем та обирати методи їх розв'язання;</p> <p>РН 12. знаходити рішення для покращення соціального добробуту і соціальної безпеки громадян.</p>
Ключові слова	Волонтерство, волонтерський рух, волонтерська діяльність, волонтерські групи, супровід діяльності волонтерів, менеджмент волонтерських груп.
Формат курсу	Очний (денний). Проведення лекцій і консультацій для кращого розуміння тем
Теми	Подано у таблиці
Підсумковий контроль, форма	Залік у кінці семестру.
Пререквізити	Для вивчення курсу здобувачі потребують базових знань зі соціальної педагогіки, методики соціально-педагогічної роботи, основ соціально-правового захисту особистості, достатніх для сприйняття категоріального апарату з методики організації волонтерської діяльності.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Лекції, дискусія, виступи, презентації, творчі індивідуальні і групові завдання, робота в інтернеті.

Необхідне обладнання	Персональний комп'ютер, проектор. Наявність інтернет- зв'язку .
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Поточний контроль знань здобувачів відбувається під час проведення семінарських занять. Модульний контроль проводиться 2 рази впродовж семестру. Семестр закінчується здачею заліку з навчальної дисципліни. Оцінювання знань за навчальною дисципліною відбувається на підставі накопичених балів за результатами поточного та підсумкового контролю всіх видів згідно зі шкалою оцінювання.</p> <p>Оцінювання знань здобувачів здійснюється впродовж семестру за 100-бальною шкалою за такими видами робіт:</p> <ul style="list-style-type: none"> - модульні контрольні роботи. Програмою передбачено дві модульні контрольні роботи. Здобувач за одну роботу може отримати максимально 20 балів (20x2=40); - семінарські заняття. За виконання семінарських занять здобувач може впродовж семестру отримати 60 балів. Програмою передбачено 8 семінарських занять (6 тем по 8 балів, 2 теми по 6 балів). <p>Очікується, що письмові роботи здобувачів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями і характеризуватимуться самостійність суджень та вмінням робити власні висновки. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для незарахування викладачем, незалежно від масштабу плагіату, обману.</p> <p>Література. Уся література, яку здобувачі не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем, виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Здобувач заохочується до використання також й іншої літератури, якої немає серед рекомендованих.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Веб-простір про досягнення волонтерів – добровільних помічників соціальних педагогів та соціальних працівників України. 2. Визначте проблеми та перспективи розвитку волонтерського руху в Україні. 3. Волонтери як ресурс розвитку третього сектору в Україні. 4. Зміст та напрями діяльності волонтерських груп іноземних НУО. 5. Зміст та напрями діяльності волонтерських груп соціальних служб за кордоном. 6. Зміст та напрями діяльності студентських волонтерських груп іноземних ВНЗ. 7. Нормативно-законодавче забезпечення волонтерської діяльності в Україні. 8. Обґрунтуйте складові успіху волонтерської діяльності. 9. Організація студентських волонтерських груп в умовах вищого навчального закладу.

	<p>10. Особливості управління діяльністю волонтерів.</p> <p>11. Охарактеризуйте волонтерський рух в Україні: від історії до реалій.</p> <p>12. Передумови виникнення волонтерства в Україні.</p> <p>13. Підвищення ефективності та результативності волонтерської програми.</p> <p>14. Підходи до класифікації волонтерських груп.</p> <p>15. Потенціал волонтерів-пенсіонерів у здійсненні соціально-педагогічної діяльності з дітьми та молоддю.</p> <p>16. Потенціал волонтерських загонів щодо вирішення нагальних проблем територіальної громади.</p> <p>17. Проблеми організації центрів волонтеріату на місцевому рівні.</p> <p>18. Розкрийте міжнародний досвід волонтерської діяльності.</p> <p>19. Роль волонтерства у забезпеченні соціального благополуччя в Україні.</p> <p>20. Роль волонтерства у соціальному становленні особистості.</p> <p>21. Соціально-психологічний портрет сучасного українського волонтера.</p> <p>22. Специфіка організації соціально-педагогічної діяльності волонтерів в умовах вуличного простору.</p> <p>23. Створення вітчизняних всеукраїнських волонтерських організацій.</p> <p>24. Стратегії збереження волонтерів в організації.</p> <p>25. Технології підготовки волонтерів до соціально-педагогічної діяльності.</p> <p>26. Управління ризиками в адмініструванні волонтерами.</p> <p>27. Формування позитивного ставлення громадськості до волонтерської діяльності.</p> <p>28. Шляхи взаємодії волонтерських організацій та місцевої влади.</p>
Опитування	Анкету з метою оцінювання якості курсу буде надано після вивчення курсу.

Схема курсу

Тиж- день	Тема занять	Форма діяльності та обсяг годин	Термін виконання
Змістовий модуль 1. Волонтерство як феномен соціально-педагогічної практики			
1.	<p>Тема 1. Генеза волонтерського руху у вітчизняній та зарубіжній практиці. Поняття про милосердя, благодійність, меценатство, спонсорство. Передумови виникнення волонтерського руху в світі та Україні. Історія розвитку волонтерського руху в Україні.</p> <p>Тема 2. Семінар. Історія розвитку волонтерського руху за кордоном та в Україні.</p>	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год, самостійна робота -5 год.	1 тиждень

2.	<p>Тема 3. Волонтерство у сучасній Україні. Найважливіші риси волонтерства. Характерні особливості волонтерської діяльності. Принципи діяльності волонтерів. Волонтерство як вид благодійної діяльності. Огляд основних нормативно-законодавчих актів, які регламентують волонтерську діяльність.</p> <p>Тема 4. Семінар . Організація волонтерської роботи в умовах війни. .</p>	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год, самостійна робота -5 год.	1 тиждень
3.	<p>Тема 5. Види мотивації людей до волонтерства. Поняття мотив та мотивація. Мотивація до волонтерської діяльності. Особистісні потреби волонтерів. Виявлення потреб, які є мотивуючими до волонтерської діяльності.</p> <p>Тема 6. Семінар. Мотивація до волонтерської діяльності.</p>	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год, самостійна робота -5 год.	1 тиждень
4.	<p>Тема 7. Етичні засади волонтерської діяльності. Етична поведінка стосовно колег, клієнтів, етична поведінка стосовно організації. Етичні принципи волонтерської діяльності. Етична норма волонтера.</p>	Лекція – 2 год, самостійна робота – 5 год.	1 тиждень
5.	<p>Тема 8. Наукові підходи до класифікації волонтерських груп. Різноманітні підходи до класифікації волонтерських груп; за терміном їх роботи; за роллю, яку відіграє волонтер в організації; за проведеними напрямками їх діяльності; за приналежністю до певної організаційної структури; центрів волонтерів громадських організацій; соціальних служб для молоді.</p> <p>Тема 9. Семінар. Зміст та напрями діяльності волонтерських груп.</p>	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год, самостійна робота -5 год.	1 тиждень
6.	Модульна контрольна робота 1.	Практичне заняття – 2 год.	На занятті
Змістовий модуль 2. Технологічне забезпечення діяльності волонтерських груп			
7.	<p>Тема 10. Умови забезпечення діяльності волонтерських груп. Умови забезпечення діяльності волонтерських груп. Аналіз ресурсів, необхідних для забезпечення волонтерської діяльності. Складання переліку вимог до волонтера. Планування кампанії із залучення волонтерів.</p> <p>Тема 11. Семінар. Умови забезпечення діяльності волонтерських груп..</p>	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год, самостійна робота -5 год.	1 тиждень
8.	<p>Тема 12. Підготовка волонтерів до діяльності. Відбір волонтерів до діяльності. Технологія здійснення орієнтування волонтерів. Технологія проведення інструктажу.</p>	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год, самостійна робота	1 тиждень

	Тема 13. Семінар. Розробка пам'ятки для персоналу організації щодо умов забезпечення діяльності волонтерських груп.	-5 год.	
9.	Тема 14. Алгоритм розробки волонтерської програми. Відбір волонтерів до діяльності. Технологія здійснення орієнтування волонтерів. Технологія проведення інструктажу. Тема 15. Семінар. Алгоритм розробки волонтерської програми.	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год, самостійна робота -5 год.	1 тиждень
10.	Тема 16. Супровід діяльності волонтерів. Менторська підтримка волонтерів. Супервізія роботи волонтерів: поняття, завдання, методи, принципи супервізії; функції супервізора. Тема 17. Семінар. Організація проведення волонтерських заходів.	Лекція – 2 год, семінарське заняття – 2 год, самостійна робота – 5 год.	1 тиждень
11.	Тема 18. Супровід діяльності волонтерів та її оцінка. Інтервізія: поняття, правила роботи інтервізійної групи, принципи та вимоги до проведення інтервізії. Моніторинг та оцінка волонтерської діяльності.	Лекція – 2 год, самостійна робота – 5 год.	1 тиждень
12.	Модульна контрольна робота 2.	Практичне заняття- 2 год.	На занятті